

TQ-124

M.A. Sem.-I

May-2013

History (403)

(History of India 1757 AD to 1857 AD)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧. કંપની શાસન દરમ્યાન ભારતીય ઇતિહાસના અભ્યાસ માટે દફતરીય રેકોર્ડ્સ અને સાહિત્યિક સાધનોનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૪

અથવા

કંપની શાસન દરમ્યાન ભારતીય ઇતિહાસના અભ્યાસ માટે મૌખિક પરંપરા અને વિદેશી સાધનોનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

૨. પ્લાસીના યુદ્ધના કારણો અને પરિણામોની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

બ્રિટિશ ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીના સામ્રાજ્ય વિસ્તારના સાધન તરીકે યુદ્ધ અને ફૂટનીતિનું વિશ્લેષણ કરો.

૩. સર ચાર્લ્સ વુડના ખરીતાનું શૈક્ષણિક ક્ષેત્રે પ્રદાન મૂલવો. ૧૪

અથવા

નવા મધ્યમ વર્ગનો ઉદય આલોખી તેના સમાજસુધારાના ક્ષેત્રે પ્રદાનની સમીક્ષા કરો.

૪. ભારતમાં ઈ.સ. ૧૮૫૭ પૂર્વેના આદિવાસી આંદોલનોની સમીક્ષા કરો. ૧૪

અથવા

ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવના કારણો અને અસરો તપાસો.

૫. એક કે બે વાક્યોમાં જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) ઈતિહાસમાં ખાનગીપત્રોની અગત્યતા જણાવો.
- (૨) મુંબઈથી પ્રસિદ્ધ થતા વર્તમાનપત્રોના નામ આપો.
- (૩) પ્લાસીનું યુદ્ધ કોની કોની વચ્ચે અને કઈ સાલમાં થયું હતું ?
- (૪) બક્સરના યુદ્ધ માટે જવાબદાર બે કારણો આપો.
- (૫) દ્વિમુખી શાસનપદ્ધતિનો અર્થ સમજાવો.
- (૬) બ્રિટિશ ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીના વિસ્તારવાદના સાધનો કયા હતા ?
- (૭) ઈ.સ. ૧૭૭૩ના નિયામક ધારાનું મહત્ત્વ દર્શાવો.
- (૮) ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીનો વેપાર કવાનો એકહથ્થું ઈજારાનો અંત કયા વર્ષમાં આવ્યો ?
- (૯) બ્રિટિશ શાસનની ઉપયોગિતાવાદી નીતિનો અર્થ સમજાવો.
- (૧૦) ઈ.સ. ૧૮૫૭ પૂર્વે કયા કયા ખેડૂત આંદોલનો થયા હતા ?
- (૧૧) મોપલા વિદ્રોહના કારણો દર્શાવો.
- (૧૨) ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવના મુખ્ય સ્ત્રી નેતાઓના નામ આપો.
- (૧૩) અંગ્રેજો દ્વારા ધરપકડ કરાયેલ ૧૮૫૭ના વિપ્લવનો છેલ્લો નેતા કોણ હતો ?
- (૧૪) કોણે ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવને પ્રથમ સ્વાતંત્ર્ય યુદ્ધ તરીકે વર્ણન કરેલ છે ?

Seat No. : _____

TQ-124

M.A. Sem.-I

May-2013

History (403)

(History of India 1757 AD to 1857 AD)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain the importance of archival records and literary sources for the study of Indian history during the company rule. **14**

OR

Clarify the importance of oral traditions and foreign sources for the study of Indian history during the company rule.

2. Discuss the causes and results of the Battle of Plassey. **14**

OR

Analyse the war and diplomacy as the instruments of expansion of British East India Company.

3. Evaluate the educational contribution of Sir Charles Wood's Dispatch. **14**

OR

Narrate the emergence of new middle class and review its contribution to social reforms.

4. Review the tribal movements in India before 1857 A.D. **14**

OR

Examine the causes and effects of the upheaval of 1857 A.D.

5. Answer in **one** or **two** sentences :

14

- (1) State the importance of private papers in History.
 - (2) Give the names of newspapers published from Bombay.
 - (3) Between whom and in which year the war of Plassey fought ?
 - (4) Give two causes responsible for the Battle of Buxar.
 - (5) Explain the meaning of Dual Government.
 - (6) Which were the instruments of expansion for the British East India Company ?
 - (7) Mention the importance of the Regulating Act of 1773 A.D.
 - (8) The monopoly of East India Company to trade with India was abolished in which year ?
 - (9) Explain the meaning of utilitarian policy of British Rule.
 - (10) Which were the Peasant Movements before 1857 A.D. ?
 - (11) Mention the causes of Mopla Resistance.
 - (12) Give the names of main women leaders of 1857 A.D.
 - (13) Who was the last leader of the Upheaval of 1857 A.D. to be captured by the English ?
 - (14) Who has described the upheaval of 1857 A.D. as the First War of Independence ?
-